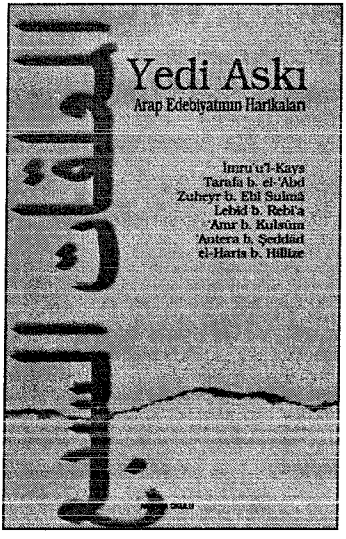
YEDİ ASKI –ARAP EDEBİYATININ HARİKALARI

Musa YILDIZ

Arap Edebiyatında önemli bir yeri olan Mu'allaka Şairlerinin şiirleri, Yedi Askı –Arap Edebiyatının Harikaları adıyla Nurettin Ceviz, Kenan Demirayak, Nevzat H. Yanık tarafından Türkçeye çevrilerek 2004 yılında Ankara Okulu Yayınları arasında çıktı.

Kâbe'nin duvarına asıldıkları için "mu'allakât" denilen ve İslâm öncesi dönemin edebî ürünlerinin en güzelleri olan şiir koleksiyonu ülkemizde genellikle "Yedi Mu'allaka" veya "Yedi Askı" adıyla biliniyor.

Mu'allakalar dünyada Latince, Fransızca, Almanca, İngilizce, İspanyolca, Rusça, Farsça ve Hintçe başta olmak üzere çeşitli dillere çevrilmiş bulunuyor.

Söz konusu koleksiyonun tamamı dilimize ilk defa Şerefeddin Yaltkaya tarafından çevrilerek "Yedi Askı" adıyla Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları arasında yayınlanmıştı (İstanbul, 1943). Ancak elimizdeki çevirinin ön sözünde, koleksiyonun yeniden çevrilmesinin gerekçeleri arasında bu konuya şöyle değiniliyor: *Usta bir kalemden çıkmış olan bu emek mahsulü çalışma, kuşaklar arasındaki dil değişimi göz önüne alındığında, günümüz insanına hitap edecek güncellikte olmadığı gibi, kasidelerin Arapça metinleri harekesiz olduğundan Arap Dili ve Edebiyatı alanında çalışma yapmakta olan araştırmacıların bile zaman zaman kaynaklara yeniden başvuruda bulunmak zorunda kalmalarına yol açmaktadır.*

Mu'allakât grubuna hangi şairlerin dahil edileceği konusunda eskiden beri değişik görüşler vardır. İbn 'Abd Rabbihi'ye göre yedi tanedir: İmru'u'l-Kays, Zuheyr b. Ebî Sulmâ, Tarafa b. el-'Abd, 'Antara b. Şeddâd, 'Amr b. Kulsûm, Lebîd b. Rabî'a, el-Hâris b. Hillize. Erken dönem şiir külliyatlarının önemlilerinden *Cemheretu Eş'âri'l-'Arab* müellifi Ebû Zeyd el-Kuraşî bu listeden el-Hâris b. Hillize'yi çıkarıp en-Nâbiğatu'z-Zubyânî ve el-A'şâ'yı koymak suretiyle sayıyı sekize çıkarır. İbn Kuteybe de bunlara

*) Doç. Dr., Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü
(e-posta: ymusa@gazi.edu.tr)

'Abîd b. el-Abras'ı da ekleyerek sayıyı dokuza çıkarır. Mu'allaka şerh edenlerden İbnu'l-Enbârî ile ez-Zevzenî, İbn 'Abd Rabbihi'nin verdiği sayıya bağlı kalmışlardır. Mu'allakalar günümüze kadar yedi, sekiz, dokuz ve on tanesini içerecek şekilde çeşitli kimselerce şerh edilerek defalarca yayımlanmıştır.

Yedi Askı –*Arap Edebiyatının Harikaları*-, ez-Zevzenî tarafından derlenip şerh edilen ve İmru'u'l-Kays, Tarafa b. el-'Abd, Zuheyr b. Ebî Sulmâ, , Lebîd b. Rebî'a, 'Amr b. Kulsûm, 'Antara b. Şeddâd, el-Hâris b. Hillize'nin kasidelerini içeren *Şerhu'l-Mu'allakâti's-Seb'* adlı eseri esas alınarak hazırlanmış bulunuyor.

Çalışmanın başında Câhiliyye Dönemi Arap şiiri ile ilgili bir bölüm bulunuyor. Burada Câhiliyye Dönemi toplumunda şiir ve şaire atfedilen hayatî önem, o dönemdeki şiir eleştirisi kavramı ve şiir eleştirisi için bir müessese olarak panayırlar, bu şiirin sonraki dönemlerde derlenmesi konusu, XIX. asrın başlarından itibaren Batılı araştırmacılar tarafından gündeme getirilen Câhiliyye Dönemi şiirinin güvenilirliği problematiği konularının ele alındığı **giriş** bölümü bulunuyor (9-22).

Ardından **Mu'allakalar ve Şairleri** başlığı altında Mu'allakalar ve şairleriyle ilgili geniş bir literatür veriliyor (23-27).

Kasidelerin yer aldığı bölümde ise yukarıdaki sıraya göre olmak üzere, önce her şairin hayatı ve varsa diğer kasideleriyle ilgili bir bilgi kaynakça veriliyor; ardından kasidenin Türkçe çevirisi ve tamamı harekelenmiş olarak Arapça metni veriliyor.

Kitabın sonunda yer alan oldukça detaylı hazırlanmış **Dizin** ise araştırmacılar için büyük önem taşıyor.